

DOPISI

IZ RJEKE.

Kada pjesnici govorile... - Rijeka ili Trst? - Pi- tani skladistički pjesa... Ja i Tin!

Dak se je na Pitratu i dan prije Trsat, pre-
sao pod stopama hiljadu hiljada Sokolova,
što su te danje upravio poplavili. Sustav i s
zemljom uokolo, daleko predio na Rijeci odi-
gravala, jedna ceremonija počinje i gaudiuva
(tcomovecete) kao i sve druge.

U to je naime doba: Pomorska Liga osta-
vala u našem gradu svoj osamostati kongres.
Glavni svetčanost bila je u našem
teatru Verdi. Među ostalima govorio je jedan
pjesnik, neki Fausto Salvatori. To prije put,
što sam čuo spomenuti lo ime, a tome će za-
čeklo biti kriva samo moja prokleta igno-
ranja. Kako pjesnici uopće govorile svega i
svasta, tako je i taj Salvatori govorio i ono
sto je bilo, a i sto nije bilo. Svoj je govor
zaučio ovim kritikom riječima: Siamo
stanchi del Regno d'Italia, noi vogliamo
l'Impero di Roma!...

Pauza! Svi stoga kao od kamena i gotovo
obzumijeni gledaju jedan drugoga. Vedeta-
veni da je ta sutnja smala svoj razlog u sil-
man gauču. Sto su ga izvezale one posljedne
prešnike riječi. Ne vijem. Ljudi su
čakom ostali otvorenim ustima, jer se je pri-
čas nisu mogli ni umjeti da snadju. U teatru
Verdi pale ih je i do sada svakojakih, ali ovo
je bio prvi put, da im neko, pa bio i to i jedan
pjesnik, dovučuje sa pozornice: Siamo stan-
chi del Regno d'Italia... Ovakove se stvari ne ga-
davaju, ali su tvarne, corpù della brifola!
Istina, onaj Salvatori jedino dodaje **noi
vogliamo l'Impero di Roma!** ali to opel
u neku cuku provokacije protiv Engleza, koji
znamo sva, da je rimskoj državi prepadao
u Malti i Cipru, i Gibraltar pa i sama Engleska
da ne spominjemo druge manje države, kao
Francusku, Niemacku etcetera, koje su ta-
koder bile u svoje vrijeme sastavnim delom
rimskog imperija.

Ta još nesto. Pjesnik Salvatori rekao je me-
đu ostanim i ovo:

— O Rijecani, mla braco nasa, kad vi opa-
zite da je ta sutnja smala svoj razlog u sil-
man čotzotke ladju s razpetim žutim jedrom,
ne čini li Vam se, da se to k vama vraća kakva
mletička galija sa srebrnim i zlatom, što smo
vo mi zadobili na Istoku silom, pravom i ku-
lurnom našom? Ne čini li Vam se?

Ne, signor Salvatori! Kad Rijecani vide-
da se u milovu laku vraća kakva čotzotka
ladja s razpetim žutim jedrom, oni ne misle
ni na što drugo, nego na one ljepe ruke itali-
čanke, što ih brachte sa sobom nosi, kao
na respektivni ritmi i na još respektivniji
zborini, koja tiga mora da slijedi. Quindi
non esercerai...

I ostalih Rijek je već i presita lipeli
meci. To se prešo nekoliko dana konstatiralo
na skupštini Drustva Trgovaca.

Nadnevnom redu bila je izmena starih au-
tovinskih kruni, treći Tadić je, kako je pozna-
to, učinio izdaju nadređen, pri kojoj se je
imalo uveriti da životni osloboditi trgovac, prote-
čionali. Poslije u Rim, kada je učinio
čimbeni telegraf, memandume i deputacije.
Odgovori: Vao obitine Rijeka lidi i sladi
i stvaru talib nekom narodu na srecu: učinil je
se sva, što bude moglo; i pažnjeno!

Onda je budima na Rijeci dogovorelo, te oni
se sva javnu skupštinsku, pa nek se puce!

I pucalo se... jedan govorac neki Tadić
je učinio isto. Imali sun, reko je taj Ta-
dić, gospodar generala Giardina, koji se je
bezno za naše drživo, da su naši ludi, koji su
upotrijebe sve moguće spletke, da ga od-
strane. Tadić, te nismo znali! Tadić! Tadić
napao je zatim i rimsku vladu, da sasvim za-
puta riječke trgovatske krugove, da ih sili-
da svaki čas pošalju u Rim kakav memoran-
dum, u kome mora u prvom redu biti more
velejskih patriotskih riječi, na koje oni u Ri-
mu odgovaraju s morem načelnjika občine.
Doba je, već taj Tadić, da se mi, trgovci,
prenemo, do govorimo čisto i bistro da i rim-
skoj slavlji pokazemo. Sto i koliko možemo! I
sve tako.

Neki Inzolia više, da su sve vlade jednake,
ni ova sadašnja da nije bolja od onih predja-
vili.

PO DOLISTAK

Sv. Ćiril i Metod

Pošto je god. 476. zapadno rimsko carstvo
propalo, nastale su na njegovim ruševinama
mnoge države, od kojih je najmoćnija bila
Franaka. Karlo Veliki, koji je vladao oko
god. 800., postiže Isusu raštrio je uvelike
dvarine svoje franačke države, koja se poslije
rasplata na više manjih, od kojih je najpozna-
nija bila Njemacka. Njemci su već u to vrij-
eme bili privržili vjeru Isusovu, pa su hteli,
da kršćansko prošire i u medju susjedne Sla-
vene, koji su još tada bili neznači. Nisu
ti Njemci emili iz ljubavi prema kršćanskoj
vjeri, već u namjeri, da će time najlaže pod-
jarmiti svoje slavenes susjede. Neku su se
Slaveni dati pokrštiti od njemackih biskupa, i
tu se u većini narodno sasvim izgubili.

To vrijeme vladao je u Moravskoj knez
Raslislav. I on je želio, da njegovi Slaveni
predaju na kršćanstvo, ali nije htio, da to
djelo u njegovoj državi izvrše Njemci, već se
obratio na carigradskog cara Mihajla III., s
molbom, da bi mu posao učitelje Slavene,
koji će njegovom narodu propovijediti Isusovo
evangelje. Kralj Mihajlo posla im dva bratice,
Ćirila i Metodija. Bilo je to god. 862. poslije
Isusa.

U Sofiju gradu bijeće čovjek blagoradan

Rizzi grmi: — Pokupimo potpis, pa zato-
vimo dvoranu! Rados veli: — Jedanput smo vec
bili pokupili 500 potpisa, da ćemo pozvati
druge dvorane da pođu do dogodila! Duvan su
ostali nedakne otvoreni. (Ovi su uostalom
čestanim pogodjili.)

Rizzi privlači: Kusajmo opte... I led-
ohor je izabran i mi čemo da vidimo, hu-
li svjetl sada zavoliti svoje butige...

Pristan: Je bio i jedan trgovac iz Milana,

koji je napomenuo, da u Rimu su moralno na-
strani Rijeku i trgovaca, ali treba ipak uzeći

u obzir, da Italiju stoji Rijeka već jednu cijelu

milijardu.

Nato skoči Rizzi veći, da Smeznik vrijeli

deset milijarda... Neumann priča, da je

čuo da je vlada običala još 20 milijuna za iz-
gradnju kruna, ali je on je za to, da se to odbrige,

Rizzi skace: Basta con le elemosine... Onaj

iz Milana primjećuje, da on ne bi odbio onih

20 milijuna, jer da je bolje danas jače, nego li

slijuta kokos...

U tom toku tekla je ta rasprava. Sve to po-
kazuje, da smo daleko, vrlo daleko od onih

stalnih mjeseci, od one lune de mijele, kad se

na Rijeci svemu občivala i Roma i Toma?

A Rijecani počeo jeo još nesto: oni osjećaju, ka-
ko se njihov grad i cijeli njihov znamenit,

upravo historijski **korpis separatum** nepresta-
no ponzuje i vrijeda. Zamisliće, što se ovih

dana desilo. Radili se o Federaciji trsceani,

istarske fašističke stranke. Trescani bi htjeli

da centar je Federacija bude, dakkalo, Trst,

da bi fašisti riječki i uopće svu onu, koju

je vrpčadala Karloškova pokrajina imala u

Tsiricu, nešto još nesto: oni osjećaju, ka-
ko je nemajući, ali učinkuju, da su na Rijeci

nešto, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

nešto, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je, vjek je,

vjek je, vjek je, v

